

УДК 304.4+305(477.61)

DOI <https://doi.org/10.32840/2707-9147.2022.93.12>

К. М. КОТЕЛЕНЕЦЬ

кандидат соціологічних наук,

доцент кафедри філософії та соціології

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Ю. С. НУЖНА

кандидат філософських наук, доцент,

заступник директора

Навчально-науковий інститут історії, міжнародних відносин

і соціально-політичних наук

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

І. А. СИМОНОВА

здобувачка

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті аналізується гендерна політика Луганської області починаючи з 2016 року. Показано, що в Україні досі існує гендерний дисбаланс на практичному рівні. У Луганській області це питання потребує посиленої уваги, через загострення соціального та економічного стану східного регіону України. Аналіз статистичних даних гендерного співвідношення, гендерної політики та останніх досліджень з цієї теми проведені з метою визначення рівня гендерної збалансованості Луганської області, факторів впливу та тенденцій змін за останні п'ять років. У процесі дослідження було виявлено, що у Луганській області, як і загалом на території України, спостерігається демографічний дисбаланс між чоловіками та жінками (46% на 54%). Проте демографічний стан Луганської області знаходиться у більш важкому стані, адже він відрізняється великою кількістю вразливих груп, негативним приростом населення та великою кількістю неповних сімей. Аналіз гендерної політики Луганської області починаючи з 2016 року показав, що мобілізація громад задля розширення прав та можливостей збільшила вплив жінок на прийняття політичних рішень, сприяла розробці гендерно-чутливих стратегій розвитку, цільових програм та гендерно-орієнтованого бюджетування. Починаючи з 2016 року в облдержадміністрації почали використовуватись Регіональні плани дій з виконання резолюції РБ ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», що регулярно затверджувались на період 1 – 2 років з урахуванням гендерних особливостей Луганської області. У 2018 році місто Рубіжжя першим в Україні долучилося до Глобальної Ініціативи «Безпечні міста та безпечні публічні простори», що впроваджується структурою ООН Жінки. Пізніше ще 4 громади області (міста Новоайдар, Золоте, Попасна

та Сєвєродонецьк) досєдналися до проведення аудитів безпеки та підготовки цільових програм в рамках цієї Глобальної Ініціативи. Таким чином, за останні п'ять років у Луганській області простежується позитивна динаміка у досягненні гендерного балансу, проте гендерна політика реалізується лише у низці громад. Гендерне питання потребує уваги та дій з боку держави.

Ключові слова: гендер, гендерна політика, гендерна рівність, дискримінація за ознакою статі, територіальні громади.

Постановка проблеми. В умовах активних демографічних змін у Луганській області і в Україні в цілому, необхідна підвищена увага до гендерного питання та захисту прав вразливих груп населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання гендеру освітили такі науковці, як Нужна Ю. С., І. Р. Чикалова, Е. І. Янчук, Мельник Т. М., Близнюк В., Марценюк Т. З точки зору гендерної політики проблему вивчали Рейвін Коннелл, Е. М. Зуйкова, Р. І. Ерусланова. Регіональні особливості гендерної політики східних областей України комплексно не висвітлено.

У фокусі роботи – аналіз рівня гендерної збалансованості та гендерної політики Луганської області.

Виклад основного матеріалу. Гендерна рівність є показником демократизації суспільства. Україна наразі на шляху до гендерної збалансованості, яка підтверджує процес затвердження економічних, соціальних та політичних стандартів у розбудові демократичного суспільства [6, с. 113-120]. Проте, загострення соціально-економічного становища на сході України уповільнює цей процес і збільшує значення проведення активної гендерної політики у цьому регіоні, і Луганська область не є виключенням. Тому ця тема дуже актуальна для цього регіону. Останні декілька років керівництво області активно навчається, залучає експертів та дослідників для актуалізації проблеми гендерної нерівності в області.

Для більш ретельного вивчення, необхідно окреслити деякі основні поняття, які використовуються у статті. Гендер – це соціально закріплені ролі, поведінка, діяльність і характерні ознаки, які певне суспільство вважає належними для жінок та чоловіків [9, с. 10]. Гендерна рівність – рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства; [2] Дискримінація за ознакою статі – ситуація, за якої особа та (або) група осіб за ознаками статі, які були, є, можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами або привілеями в будь-якій формі, встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», окрім випадків, коли такі обмеження або привілеї мають правомірну, об'єктивно обгрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними [2]. Гендерна політика – визначення міжнародними органами та державами, політичними партіями основних гендерних пріоритетів

і фундаментальних цінностей, принципів і напрямів діяльності, відповідних методів та способів їх втілення, спрямованих на утвердження рівних прав, свобод, створення умов, можливостей і гарантій забезпечення рівного соціально-політичного статусу чоловіків і жінок, на розвиток гендерної демократії та формування гендерної культури в суспільстві [1, с. 8].

У розвиненому, демократичному суспільстві, дискримінація за ознакою статі у будь-якій соціальній сфері неприпустима і має вирішуватися на державному рівні. Успішне досягнення гендерного балансу в країні ґрунтується на законах та нормативно-правових актах які унормовують процеси формування та реалізації гендерної політики. [7, с. 173-175] В Україні такими документами є Конституція України (стаття 24, що проголошує рівність усіх громадян, у тому числі незалежно від статі), Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [2], Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» [4], Закон України «Про протидію торгівлі людьми» [4] та інші. А завдання формування та впровадження гендерної політики виконують органи державної влади та місцевого самоврядування, а також різні громадські та міжнародні організації.

Загалом державна політика щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків спрямована на: утвердження гендерної рівності; недопущення дискримінації за ознакою статі; застосування позитивних дій; запобігання та протидію насильству за ознакою статі, у тому числі всім проявам насильства стосовно жінок; забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень; забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків; підтримку сім'ї, формування відповідального материнства і батьківства; виховання і пропаганду серед населення України культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері; захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі [2].

Але, незважаючи на те, що законодавство створює передумови для рівноправності у правовому середовищі, воно не забезпечує повної практичної реалізації цієї рівноправності і не протидіє усім формам гендерної дискримінації.

Гендерний дисбаланс у країні потребує поглиблення гендерних перетворень, активізації впровадження державної гендерної політики, подолання гендерних стереотипів. Упровадження гендерних підходів в діяльності органів влади, як центральних, так й місцевих, є запорукою розвитку справжньої демократії в Україні. [5, с. 64-68] Інтегрування концепції гендерної рівності як складової соціальної справедливості в державну, місцеву політику забезпечує її соціальну та гендерну чутливість, відповідність інтересам та потребам всіх громадян, особливо соціально-вразливим групам населення, які відчувають вразливість за ознаками віку, статі, фізичного стану,

етнічної належності, віросповідань, соціального статусу тощо. [1, с. 5] Тому є доцільним розглянути практики впровадження гендерної політики у рамках Луганської області, як кейс. Авжеж він не є взірковим, проте область все ж таки одна з перших почала інтегрувати гендерний аспект в управлінні областю. Це стало поштовхом для створення так званого «Гендерного паспорту», який є збірником основних аспектів гендерного розподілу області. Для того, щоб розпочати говорити про гендерну політику необхідно загалом мати уявлення щодо гендерної ситуації в Луганській області.

Як і на теренах усієї країни, у Луганській області зберігається демографічний дисбаланс між чоловіками та жінками (46% на 54%). Проте конфлікт, що розпочався у 2014 році, спричинив виникнення у Луганській області нових соціальних груп, які можуть називатись вразливими. Наприклад, внутрішньо переміщені особи, серед яких налічується досить багато дітей та переважна кількість жінок, або учасники антитерористичної операції (наразі – операції об'єднаних сил) та ветерани війни, серед яких більшість чоловіків. Населення області скорочується, про що свідчить негативний показник приросту населення Луганської області та високий показник смертності. Також зафіксований стабільний показник старіння населення, особливо за рахунок жінок.

Щодо сімейних відносин населення Луганської області, майже на кожен другий шлюб припадає розлучення. Проте, в області зафіксований високий показник багатодітних сімей, у тому числі й з одним батьком чи матір'ю. Наразі зафіксовано, що сімей, де лише жінка виховує дітей, у 46 разів більше, ніж сімей, де дітей виховує лише батько.

Економічні показники у Луганській області корелюються з національними. Переважно більшість чоловіків працевлаштовується, однак серед вимушено переміщених осіб, жінок, які працевлаштувались, переважна більшість. Аналіз гендерного балансу у владних структурах області показав, що чим вища ланка влади, тим менший відсоток жінок займають ці пости. Цікава ситуація спостерігається серед штатних співробітників судів, поліції та прокуратури. Зберігається принцип «чим вищий щабель посади, тим менше жінок її обіймає». В освітній сфері зберігається тенденція більшості жінок-вчителів та більшості чоловіків, які займають керівні посади. Щодо здобувачів освіти, то можна констатувати, що гендерний баланс майже витриманий.

В Луганській області є місце правопорушенням, домашньому насильству та торгівлі людьми. Треба зазначити, що чоловіків найчастіше експлуатують, як робочу силу, а жінок – сексуально [8, с. 63].

Таким чином маємо низку проблем, які притаманні, як і всій країні, так і достатньо специфічні для Луганської області, мабуть тому більшість громадських об'єднань та організацій ініціюють та працюють у гендерному напрямку. Саме у колоборації з місцевою владою, органами місцевого самоврядування вони «штотвахють» і «зрушують з місця» гендернообумовлені проблеми.

Серед основних ініціатив, проєктів можна назвати декілька, наприклад, Мобілізація громад задля розширення прав та можливостей. Починаючи з 2016 року ООН Жінки у співпраці з Українським Жіночим Фондом впроваджують методологію мобілізації громад для розширення можливостей (СМЕ) у постраждалих від конфлікту регіонах Донецької і Луганської областей. Ключовим завданням проєкту є розширення можливостей для жінок, які зазнають множинної дискримінації, через застосування методології мобілізації громад з метою їхньої активної участі у процесах відновлення, посилення впливу на формування політики і прийняття рішень на рівні громади.

Групами самопомоги, створеними у процесі мобілізації громад для розширення прав та можливостей, здійснений власний гендерний аналіз потреб громад, визначені потреби найуразливіших її членів, розроблено 16 профілів громад та проведені консультації з місцевими органами влади щодо включення цих потреб до місцевих стратегій соціально-економічного розвитку, місцевих програм та бюджетів.

За 5 років 16 мобілізаторок місцевих громад Луганщини стали дієвою рушійною силою позитивних змін у своїх громадах і об'єднали навколо себе понад 1000 жінок та чоловіків у 74 групи самопомоги, створили 21 громадську організацію, та реалізовано понад 50 проєктів, спрямованих, у тому числі, на розвиток громад та жіночого лідерства.

Жінки-лідерки приймають участі в розробці гендерно-чутливих стратегій розвитку, цільових програм та бюджетів як на рівні громад, так і на рівні області, беруть участь в засіданнях координаційних рад та робочих груп при органах влади. Низка активісток груп самопомоги та мобілізаторок приймали участь у місцевих виборах 2020 року у якості кандидаток. У підсумку: 1 мобілізаторка стала головою територіальної громади, 1 – заступницею голови, низка активісток стали депутатами [8, с. 58-59].

Ще одним проривом у гендерній політиці Луганської області можна назвати «Регіональні плани дій з виконання резолюції РБ ООН 1325 «Жінки, мир, безпека». Луганська область є активним учасником процесу імплементації Національного плану 1325. У 2016 році розпорядженням голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації було затверджено відповідний Регіональний план на період до 2017 року.

У 2018 році план було актуалізовано з урахуванням набутого практичного досвіду та відповідно до проєкту змін до Національного плану й затверджено на період до 2020 року. У серпні 2018 року утворено коаліцію громадських організацій та органів державної влади «Луганщина. Жінки. Мир. Безпека», метою діяльності якої є спільне виконання Національного та Регіонального планів дій 1325. У 2019 році коаліцією та структурою ООН Жінки проведено моніторинги впровадження Регіонального плану дій з виконання резолюції РБ ООН 1325. За результатами моніторингів облдержадміністрації були надані

рекомендації та пропозиції, які було опрацьовано та у березні 2020 року внесено відповідні зміни до Регіонального плану дій [8, с. 59].

Коли були оприлюднені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1544-р затверджено другий Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 на період до 2025 року, в Луганській області одразу розпочалася робота над новим Регіональним планом дій. Протягом листопада-грудня 2020 року проведено 5 семінарів і тренінгів для представників органів державної влади та громадських організацій, у ході яких розглянуто механізм ефективної розробки плану, врахування інтересів усіх вразливих груп та напрацьовані пропозиції до проекту Регіонального плану дій.

При Обласній координаційній раді з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання домашнього насильства та протидії торгівлі людьми створено Робочу з питань розробки, впровадження та моніторингу Регіонального плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року в Луганській області (далі – Робоча група). До складу Робочої групи входять 36 жінок і чоловіків, із яких 12 є представниками громадських і міжнародних організацій. Серед членів Робочої групи – представники структурних підрозділів облдержадміністрації з питань освіти, охорони здоров'я, цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами, масових комунікацій, економічного розвитку, транспорту і зв'язку, молоді та спорту. Також, до співпраці залучені представники ДСНС, поліції, військкомату, прикордонного загону, юстиції, центру зайнятості, бюро вторинної правової допомоги, судової адміністрації, прокуратури, відділів Мінреінтеграції та Мінветеранів, двох вищих навчальних закладів: Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка та Луганського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус імені героїв Молодої гвардії», а також діючих військовослужбовців [8, с. 59-60].

Не одноразово у статті згадувалось про громадські організації та їх ініціативи щодо впровадження гендерного компоненту у різних сферах життя області. Особливо тих, громадських організацій, які представляють інтереси різних вразливих категорій жінок і чоловіків, хлопців та дівчат. Зокрема, до складу Робочої групи включено представниць низки громадських організацій: ромської, молодіжної, жінок із сільської місцевості та із населених пунктів вздовж лінії розмежування. Залучено організацію, яка опікується правами ВПО, радницю голови ОДА з питань гендерної політики. Великий внесок зробили мобілізаторки та активістки груп самопомоги, що працювали у громадах області, які на базовому рівні вивчили потреби жінок вразливих категорій та напрацьовали пропозиції, які практично в повному обсязі були включені до проекту Регіонального плану дій. На місцевому рівні ведеться активна робота із локалізації резолюції Ради Безпеки ООН 1325 шляхом розробки і затвердження місцевих планів дій.

Як зазначалося, із 2018 року в Луганській області працює коаліція «Луганщина. Жінки. Мир. Безпека», до складу якої входять представники громадських організацій, у тому числі, жінки із сільської місцевості та із населених пунктів вздовж лінії розмежування, та органів державної влади, дотичні до впровадження порядку денного «Жінки, мир, безпека». Метою роботи коаліції є консолідування зусиль, що спрямовані на розробку та реалізацію місцевих ініціатив у Луганській області відповідно до Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», та просування гендерної рівності в області для підвищення обізнаності громадських організацій, органів державної влади. Членами коаліції реалізовано комунікаційний план, спрямований на донесення широким колом громадськості засад резолюції 1325. Так, проведено низку інформаційно-просвітницьких заходів, навчальних семінарів та тренінгів, з навчальним візитом члени коаліції відвідали Литву, знято та випущено в ефір низку відеороликів та радіопередач, надруковано та розповсюджено близько 9 тисяч інформаційних матеріалів та інформаційних стендів, створено стилістичні сюжетні композиції за тематикою «Рівність заради безпеки» на фасадах 2-х зупинок громадського транспорту (м. Северодонецьк, м. Рубіжне), організовано та проведено тематичні активності (флешмоби, форуми, конкурси, фотовиставки, публікації, тощо) [8, с. 60].

Ще одним з проєктів можна назвати «Глобальна Ініціатива «Безпечні міста та безпечні публічні простори». У 2018 році місто Рубіжне першим в Україні долучилося до Глобальної Ініціативи «Безпечні міста та безпечні публічні простори», що впроваджується структурою ООН Жінки. Рубіжне стало 36-м містом світу, що доєдналося до цієї Ініціативи. Метою є створення безпечного громадського простору для жінок і дівчат шляхом впровадження моделей і підходів щодо запобігання та протидії насильству за ознакою статі, у тому числі сексуальних домагань та інших форм сексуального насильства в публічних просторах та подолання гендерних стереотипів. У рамках проєкту проведено аудит безпеки міста, створено мапу небезпечних місць. У травні 2020 року затверджено міську цільову програму «Рубіжне – безпечне місто» на період 2020-2022 роки, аналогів якій немає в Україні. Загальний обсяг фінансування програми складає 4,6 млн гривень. У 2020 році Новоайдарська територіальна громада також долучилася до Ініціативи «Безпечне місто»: створено відповідні робочі групи, проведено аудити безпеки, розроблено та затверджено місцеву цільову програму «Новоайдар – безпечна громада для жінок та дівчат» на період 2021-2023 років (на реалізацію заходів програми передбачено фінансування в сумі 4,7 млн грн). Ще 3 громади області (міста Золоте, Попасна та Северодонецьк) доєдналися до проведення аудитів безпеки та підготовки цільових програм в рамках цієї Глобальної Ініціативи [8, с. 61].

Авжеж неможливо уявити впровадження компонентів гендерної політики без нормативно-правових актах на місцевому рівні. Гендерний підхід та врахування заходів, спрямованих на диференційовані соціально-економічні потреби вразливих категорій населення, включені до 8 цільових, 12 бюджетних програм, 5 програм соціально-економічного розвитку та 14 стратегій соціально-економічного розвитку. Облдержадміністрацією затверджено гендерно-чутливу Стратегію розвитку Луганської області на 2021-2027 роки (розпорядження голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 26.03.2020 № 246) та План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії (розпорядження голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 01.04.2020 № 262). До робочої групи із розробки проєкту Стратегії були включені представниці організації ООН Жінки. У Плані заходів на 2021–2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Луганської області на 2021–2027 роки надано пріоритет положенням, що стосуються безпеки людини та участі жінок у плануванні безпеки, рівних можливостей для участі в економічному відновленні, розвитку людського капіталу, ліквідації гендерних стереотипів, запобіганню та захисту від насильства за ознакою статі. У територіальних громадах мобілізаторками та членами груп самопомоги створені 16 гендерних профілів. Ці профілі лягли в основу 10 стратегій соціально-економічного розвитку громад.

У 2017 та 2019 роках у рамках співпраці Департаменту соціального захисту населення Луганської облдержадміністрації, Луганського обласного відділення міжнародної благодійної організації «Благодійний фонд «СОС дитяче містечко», Агентства ООН у справах біженців та громадської організації «Центр спільного розвитку «Дієва громада» розроблено другий та третій Гендерні паспорти Луганської області. Документ містить інформацію із урахуванням гендерної складової щодо різних сфер життєдіяльності: загальні демографічні характеристики, сім'я та шлюб, міграція населення, економічна активність, зайнятість та безробіття, освіта, правопорушення та злочинні прояви, гендерна політика. У 2021 році заплановано створення вже четвертого паспорту.

Висновки. Таким чином, Луганська область, як і вся Україна, на шляху до гендерного балансу, рівності між правами та можливостями чоловіків та жінок. Незважаючи на існування шляхів подолання гендерної нерівності на державному рівні, в Луганській області гендерна політика на практиці реалізується лише у низці громад. Зокрема, жінки і чоловіки вразливих категорій долучаються до роботи консультативно-дорадчих органів, розробки та імплементації стратегічних документів розвитку громад. Наразі ще рано говорити про суттєві зрушення, але за останні п'ять років позитивна динаміка простежується у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

Список використаної літератури

1. Дорожкіна І.В., Ковальчук В.В. Інформаційно-практичний посібник «Гендерна політика в місцевих громадах» // Чернігівська обласна організація Спілки жінок України. – Чернігів, 2010. – 56 с.
2. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» № 2866-IV від 07.01.2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
3. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» N 2229-VIII (2229-19) від 07.12.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14#Text>
4. Закон України «Про протидію торгівлі людьми» № 3739-VI від 20.09.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text>
5. Нужна Ю. С. Гендерні дослідження: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності „Соціологія” Вид.2-е виправ. та доп. / Юлія Сергіївна Нужна. – Луганськ : Альма-матер, 2014. – 108 с.
6. Нужна Ю. С. Гендерні та вікові особливості електоральної поведінки у великому місті (на прикладі виборів до Верховної Ради України 28 жовтня 2012 р. у м. Луганську) // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Соціологічні науки / ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2013. – № 11 (270). – С. 113–126.
7. Нужна Ю. С. Роль гендерних стереотипів у професійному виборі старшокласників // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Соціологічні науки / ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2014. – № 10 (293). – С. 169–180.
8. Котеленець К. М. Гендерний паспорт Луганської області 2021–2021. – 64 с.
9. Практичний посібник з проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства та проектів нормативно-правових актів – Київ, 2020. – 71с.

Kotelennets' K. M., Nuzhna Yu. S., Simonova I. A. Gender policy of Luhansk region

The article analyzes the gender policy of Luhansk region since 2016. It is shown that there is still a gender imbalance in Ukraine at the practical level. In Luhansk oblast, this issue needs more attention due to the aggravation of the social and economic situation in the eastern region of Ukraine. The analysis of statistics on gender relations, gender policy and recent research on this topic was conducted to determine the level of gender balance in Luhansk region, factors of influence and trends over the past five years. The study found that in the Luhansk region, as well as in Ukraine as a whole, there is a demographic imbalance between men and women (46% to 54%). However, the demographic situation in Luhansk oblast is in a more difficult situation, as it is characterized by a large number of vulnerable groups, negative population growth and a large number of single-parent families. An analysis of Luhansk Oblast's gender policy since 2016 has shown that mobilizing communities to empower women has increased their influence in political decision-making, and has contributed to the development of gender-sensitive development strategies, targeted programs, and gender-responsive budgeting. Starting in 2016, the regional state administration began to use Regional Action Plans to implement UN

Security Council Resolution 1325 «Women, Peace, Security», which were regularly approved for a period of 1-2 years, taking into account the gender characteristics of Luhansk region. In 2018, the city of Rubizhne was the first in Ukraine to join the Global Initiative «Safe Cities and Safe Public Spaces», implemented by the UN Women. Later, 4 more communities in the region (Novoaydar, Zolote, Popasna and Severodonetsk) joined in conducting security audits and preparing targeted programs under this Global Initiative. Thus, over the past five years, the Luhansk region has seen a positive trend in achieving gender balance, but gender policy is implemented only in a number of communities. The gender issue needs attention and action from the state.

Key words: *gender, gender policy, gender equality, sex discrimination, territorial communities.*